

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 205/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. G. B., K., zastúpenej advokátkou JUDr. M. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 7/2009 z 20. augusta 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. G. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2010 faxovou správou a 5. januára 2010 poštou doručená sťažnosť Ing. G. B., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. M. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 7/2009 z 20. augusta 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 22. augusta 2002 podala Okresnému súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) žalobu, ktorou sa domáhala od svojej zamestnávateľky A. C. – F., K. (ďalej len „žalovaná“), určenia, že jej pracovný pomer u žalovanej založený pracovnou zmluvou z 3. októbra 2001, dohodnutý na dobu určitú do 3. apríla 2002 sa zmenil na pracovný pomer dohodnutý na dobu neurčitú a tento pracovný pomer u žalovanej naďalej trvá. Keďže žalovaná pridelaovala sťažovateľke prácu v zmysle pracovnej zmluvy aj po 3. apríli 2002, sťažovateľka sa zároveň domáhala aj vyplatenia mzdy za obdobie od 4. apríla 2002 do 25. apríla 2002.

Okresný súd medzitýmnym rozsudkom sp. zn. 9 C 306/2002 z 23. februára 2005 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 209/2005 z 15. decembra 2005 rozhodol, že pracovný pomer založený medzi účastníkmi pracovnou zmluvou z 3. októbra 2001 na dobu určitú sa zmenil na pracovný pomer uzavretý na dobu neurčitú a tento medzi účastníkmi naďalej trvá.

Vo veci mzdových nárokov sťažovateľky rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 306/2002 z 18. marca 2008 tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke úroky z omeškania vo výške 13 % zo sumy 3 895 Sk od 16. mája 2002 do 15. februára 2008 a vo zvyšku návrh sťažovateľky zamietol. Súčasne bola žalovaná zaviazaná zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania v sume 114 960 Sk a na účet okresného súdu súdny poplatok v sume 3 960 Sk.

Sťažovateľka v tejto súvislosti tvrdí, že *«O to zarážajúcejším je postup, ako sa súd I. stupňa vypořiadal s mnou predloženými listinnými dôkazmi o vyplácaní mzdy zo strany žalovanej, ako to vyplýva z odôvodnenia vyššie citovaného rozhodnutia súdu I. stupňa. Súdošiel ku záveru, že na preukázanie mnou tvrdenej výšky platu by nepostačovalo ani znalecké dokazovanie, keďže ja som v tomto smere neposkytla súdu žiadne iné dôkazy, napr. výpis z účtu, na ktorý mi bola mzda vyplácaná „v danej výške“. Z vyššie uvedeného je však zrejmé, že ani jednému zo zamestnancov, ktorých súd I. stupňa na okolnosti vyplácania mzdy, nepovažoval za účelné vypočúť, nemohla poukazovať žalovaná skutočne vyplácanú*

mzdu na účet, lebo sama by zhromažďovala dôkazy o vlastnej trestnej činnosti. Pri vyhodnocovaní dôkazov v zmysle § 132 O. S. P., tak súd I. stupňa hrubo pochybil. Rovnako tomu bolo aj keď sa konajúci súd zaoberal otázkou, či mám nárok na náhradu mzdy za ďalšie obdobie, teda za obdobie po 25. 4. 2002. Dospel ku záveru, že vzhľadom na skutočnosť, že mi začala byť po tomto čase vyplácaná materská, rodičovský príspevok či nemocenské dávky, a ja som sa domáhala výplaty mzdy, ktorá zamestnancovi prislúcha len za vykonanú prácu, rozhodol súd I. stupňa tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia, teda že nemám nárok na náhradu mzdy za obdobie, keď mi boli vyplácané nemocenské dávky. Tu išlo o predčasný záver súdu I. stupňa, ktorý nevyplýval z vykonaného dokazovania. Pri svojom chabom dokazovaní, súd I. stupňa neskúmal otázku, či ja som sa domáhala pridelovania práce u žalovanej, a či mi ju žalovaná mienila pridelovať, a či sa správala tak, že je ochotná pridelovať mi prácu podľa pracovnej zmluvy. Súd I. stupňa zdôvodnil, že ust. § 118 ods. 1 ZP zabezpečuje jedno zo základných práv zamestnancov, a to právo na mzdu za vykonanú prácu. To znamená, že právo na mzdu, je viazané na výkon práce zamestnancom.».

O odvolaní sťažovateľky (aj žalovanej) rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co 7/2009 z 20. augusta 2009 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu z 18. marca 2008 vo výroku, v ktorom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke úroky z omeškania vo výške 13 % ročne zo sumy 3 895 Sk od 16. mája 2002 do 15. februára 2008, a vo výroku, v ktorom vo zvyšku okresný súd návrh sťažovateľky zamietol. Výrok rozsudku okresného súdu, ktorým rozhodol o trovách prvostupňového konania a o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok na účet okresného súdu, odvolací súd zrušil a v tejto časti vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Sťažovateľka zastáva názor, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 7/2009 z 20. augusta 2008 došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, pričom poukazuje na to, že krajský súd nesprávne rozhodol, keď jej nepriznal mzdové nároky garantované jej Zákonníkom práce. Podstata jej námietok spočíva v tom, že „*Odvolací súd doslova ignoroval a nijak nezdôvodnil moju námietku ohľadom aplikácie ust. § 118 ods.1, 2 zákona 311/01 Z. z., kde sa uvádza, že zamestnávateľ*

je povinný poskytovať zamestnancovi mzdu za vykonanú prácu. To malo znamenať, že právo na mzdu je viazané vždy na výkon práce zamestnancom. Tu mal súd aplikovať ust. § 47 ods. 1 písm. a) ZP, kde sa hovorí, že zamestnávateľ je povinný zamestnancovi prácu pridelovať podľa pracovnej zmluvy, a za takto vykonanú prácu, platiť zamestnancovi mzdu.

Tu som poukázala na rozsiahlu judikatúru, napríklad na judikát uverejnený v PR pod č. PR 7/1995, kde sa hovorí, že ak zamestnávateľ prestal v rozpore s ust. § 47 ods. 1 písm. a) ZP pridelovať zamestnancovi prácu, aj keď bol zamestnanec pripravený prácu vykonávať, je zamestnanec povinný znovu nastúpiť do práce po tom, čo ho zamestnávateľ k tomu vyzval a vyjadril ochotu zamestnancovi prácu opäť pridelovať. Nie je dokonca ani porušením pracovnej disciplíny, ak zamestnávateľ, ktorého zamestnávateľ k opätovnému nástupu do práce nevyzval, sa nedostavil do práce a nedožadoval sa pridelenia práce.“.

Rovnako za zavádzajúci a v rozpore s ústavou sťažovateľka považuje záver obsiahnutý v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu týkajúci sa výšky nedoplatku náhrady mzdy, podľa ktorého „*Ja som v konaní údajne neprodukovala, nepredložila taký listinný dokaz, ktorý by preukázateľne, bez akýchkoľvek pochybností vyvolal opodstatnený záver o tom, že v zmysle predložených dôkazov som poberala mzdu u odporkyne v sume 17.000,- Sk. Nepredložila som okrem výplatných pásov, ďalšie listiny, ktoré by bezpochyby preukázali vyplatenie náhrady mzdy v mnou tvrdenej výške v rozhodnom období, napr. na môj účet. Tak som, podľa stanoviska odvolacieho súdu, nezvládla údajne dôkazné bremeno. Tu odvolací súd opäť hrubo ignoroval, moje opakované návrhy na nariadenie znaleckého dokazovania, teda významné argumenty, ktoré som uvádzala v odvolaní. Pojednávanie dňa 7. 3. 2007 konajúci súd I. stupňa odročil na neurčito, práve za účelom nariadenia znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectva, za účelom ustálenia výšky mojej skutočne vyplácanej mzdy Rovnako som navrhovala vo veci vypočuť, ako svedkov, svojich kolegov, ktorým bola mzda vyplácaná obdobne, ako mne. Niektorí boli v konaní vypočutí, ale len na to, či mi po 3. 4. 2002 bola zo strany žalovanej pridelovaná práca. Súd aj začal zhromažďovať podklady pre toto dokazovanie, avšak k vykonaniu riadneho dokazovania, nedošlo aj z toho dôvodu, že nesplnením si povinnosti podľa ust. § 120 ods. 4 O. S. P., súd I. stupňa, mi odňal možnosť konať pred súdom a znemožnil mi tak označiť ďalšie dôkazy.“.*

Za najpodstatnejší argument napokon sťažovateľka považuje skutočnosť, že odvolací súd «... ignoroval a žiadnym spôsobom v rozsudku neodôvodnil moju námietku, že ja som v konaní preukázala, že návrh, ktorý odvolací súd nazýva kvalifikovaným návrhom, ohľadom náhrady mzdy za obdobie po 25. 4. 2002, som si uplatnila, avšak takýto „kvalifikovaný návrh“, ako ho označuje odvolací súd, by som si mohla podať len za tých okolností, keby mi postupom okresného súdu, nebola odňatá možnosť konať pred súdom, a tento by vykonal riadne dokazovanie práve na ustálenie môjho nároku, a to v zmysle ust. § 132 O. S. P.».

Podľa sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu aj čl. 1 dodatkového protokolu. V tejto súvislosti argumentuje tým, že „... ako zamestnankyňa zamestnanca som mala v zmysle § 47 ods. 1 písm. a) ZP, keďže som sa počas trvania pracovného pomeru o pridelovanie práce uchádzala, nárok na výplatu mzdy, ktorej jednotlivé mesačné platby sú splatné, a to v súčasnej dobe najmenej v sume 1.472.000,- Sk, čo predstavuje 49.066,- Eur. Podľa ustálenej judikatúry ESLP požíva legitímna nádej, ide o splatnú pohľadávku titulom nevyplatenia mzdy z pracovného pomeru, rovnakú ochranu ako existujúci majetok.“.

Sťažovateľka tvrdiac, že nemala k dispozícii prostriedok nápravy proti rozsudku krajského súdu, namieta aj porušenie čl. 13 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo Ing. G. B. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 7/2009 zo dňa 20. 8. 2009 porušené bolo.

Základné právo Ing. G. B. na účinný opravný prostriedok v zmysle článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 7/2007 zo dňa 20. 8. 2009, porušené bolo.

Základné právo Ing. G. B. na pokojné užívanie svojho majetku v zmysle čl. 1 vety prvej a druhej Dodatkového protokolu ku Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 7/2007 zo dňa 20. 8. 2009, porušené bolo.

Titulom porušenia uvedeného práva je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť Ing. G. B. titulom majetkovej ujmy sumu: 49.066,- Eur., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 7/2009 zo dňa 20. 8. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť Ing. G. B. trovy právneho zastúpenia v sume 250,29,- Eur na účet jej právnej zástupkyne JUDr. M. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS. 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07).

1. Sťažovateľka v prvom rade namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 7/2009 z 20. augusta 2009.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Sťažovateľka tvrdí, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co 7/2009 z 20. augusta 2009 došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd:

- v namietanom rozsudku dospel k nesprávnemu záveru v súvislosti s povinnosťou žalovanej ako zamestnávateľa pridelovať zamestnancovi (sťažovateľke) prácu podľa pracovnej zmluvy a povinnosťou vyplácať zamestnancovi (sťažovateľke) mzdu,

- neprávne rozhodol vo veci nedoplatku náhrady mzdy, keď konštatoval, že sťažovateľka ako navrhovateľka v konaní neuniesla dôkazné bremeno týkajúce sa jej výšky,

- ignoroval a žiadnym spôsobom v rozsudku neodôvodnil námietku sťažovateľky, že v konaní si uplatnila návrh na náhradu mzdy za obdobie po 25. apríli 2002,

- vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí najskôr poukázal na obsah odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorý zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke úroky z omeškania vo výške 13 % zo sumy 3 895 Sk od 16. mája 2002 do 15. februára 2008 a vo zvyšku návrh sťažovateľky zamietol. Okrem iného uviedol, že okresný súd „*vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzitýmnym rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9 C/306/2002-147 zo dňa 23. 2. 2005 bolo určené, že pracovný pomer založený medzi účastníkmi konania pracovnou zmluvou, uzavretou dňa 3. 10. 2001 na dobu určitú sa zmenil na pracovný pomer uzavretý na dobu neurčitú. Predmetné rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/209/2005-160 zo dňa 15. 12. 2005. Po právoplatnosti uvedeného medzitýmneho rozsudku, ktorým bol vyriešený právny základ nároku navrhovateľky, okresný súd sa ďalej zaoberal už iba otázkou zaplatenia náhrady mzdy.*

Navrhovateľka v návrhu na začatie konania zo dňa 22. 8. 2002 (na č. l. 1, 2 spisu) žiadala náhradu mzdy v sume 7.056,- Sk i s príslušenstvom. Podaním zo dňa 8. 9. 2003 (na č. l. 26 spisu) zmenila pôvodný návrh a od odporkyne žiadala náhradu mzdy v sume 16.000,- Sk i s 13 % úrokom z omeškania od 16. 5. 2002 do zaplatenia. Vychádzala z odhadu priemernej hrubej mzdy dosahovanej u zamestnávateľa v sume 17.000,- Sk. Okresný súd túto zmenu návrhu pripustil na pojednávaní dňa 13. 3. 2008. Náhradu mzdy navrhovateľka požadovala zaplatiť za mesiac apríl 2002. Uviedla, že mzda jej bola

vyplácaná v inej výške ako to zakotvil platový dekrét. Uvedené tvrdenie zdokladovala súdu len rukou pripísanými číselnými údajmi na výplatných páskach. Okresný súd pri vyhodnotení týchto listín uviedol, že navrhovateľka neposkytla súdu žiadne ďalšie dôkazy, resp. výpisy z účtu, na ktoré jej bola mzda v tvrdenej výške poukazovaná. Z týchto dôvodov súd pri rozhodovaní vychádzal z platového dekrétu zo dňa 3. 10. 2001 podľa čoho navrhovateľka mala za vykonanú prácu nárok na hrubú mzdu vo výške 8.100,- Sk mesačne. Odporkyňa v konaní preukázala, že navrhovateľke za obdobie od 3. 4. 2002 do 24. 4. 2002 mzdu doplatila – poštovým peňažným poukazom v sume 3.895,- Sk a nepochybne okrem uvedenej sumy zaplatila ešte, i podľa tvrdenia navrhovateľky sumu 1.008,- Sk dňa 22. 5. 2002. Na základe týchto nepochybných skutočností okresný súd prijal záver, že odporkyňa navrhovateľke zaplatila náhradu mzdy za mesiac apríl 2002 v celom rozsahu. Preto návrh navrhovateľky ohľadne uplatňovaného návrhu na náhradu mzdy, ako neopodstatnený zamietol. Okresný súd mal však preukázané, že odporkyňa sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu a preto navrhovateľke v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka priznal úroky z omeškania vo výške 13 % zo sumy 3.895,- Sk od 16. 5. 2002 do 15. 2. 2008.

Okresný súd pri rozhodnutí o trovách konania aplikoval ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p., konštatoval nepatrný neúspech navrhovateľky v konaní a následne jej priznal plnú náhradu trov prvostupňového konania, poukazujúc i na to, že navrhovateľka si úspešne uplatňovala v konaní aj nárok o určenie trvania pracovného pomeru. Titulom trov právneho zastúpenia okresný súd navrhovateľke priznal 114.960,- Sk a titulom zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh 3.960,- Sk. Odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľke trovy konania a ďalej jej uložil aj povinnosť zaplatiť na účet okresného súdu súdny poplatok vo výške 3.960,- Sk za podaný návrh (podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov).“

Následne krajský súd poukázal na svoje zistenia a právne závery:

„Odvolaací súd v konaní mal nepochybne preukázané, že pracovný pomer navrhovateľky u odporkyne vznikol pracovnou zmluvou, uzatvorenou dňa 3. 10. 2001. Rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9 C/306/2002-147 zo dňa 23. 2. 2008 (medzitýmnym rozsudkom) bolo určené, že pracovný pomer založený medzi účastníkmi

pracovnou zmluvou, uzatvorenou dňa 3. 10. 2001 na dobu určitú, sa zmenil na pracovný pomer uzatvorený na dobu neurčitú a tento medzi účastníkmi naďalej trvá. Medzitýmny rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9 C/306/2002-147 zo dňa 23. 2. 2005 bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/209/2005-160 zo dňa 15. 12. 2005. Je nepochybne preukázané, že navrhovateľka aj po termíne 3. 4. 2002 do práce riadne chodila, dňa 25. 4. 2002 po lekárskom vyšetrení zamestnávateľovi oznámila, že je gravidná a následne nastúpila na PN z dôvodu rizikového tehotenstva. Sama navrhovateľka v podanom návrhu uvádza, že od 25. 4. 2002 poberá dávky nemocenského poistenia. Zo skutkového vymedzenia návrhu na začatie konania, ktorým sa navrhovateľka domáhala určenia trvania pracovného pomeru a náhrady mzdy, jednoznačne vyplýva, že pôvodným návrhom sa dožadovala priznať náhradu nevyplatenej mzdy za mesiac apríl 2002 v sume 7.056,- Sk so 17,6 % úrokom z omeškania od 16. 5. 2002 do zaplatenia. Tvrdila, že odporkyňa za uvedený mesiac jej zaplatila titulom náhrady mzdy sumu 1.008,- Sk (na základe poštovej poukážky zo dňa 22. 5. 2002). Navrhovateľka cestou svojej právnej zástupkyne na pojednávaní 14. 8. 2003, uviedla, že pokiaľ ide o vyplatenie náhrady mzdy vo výške 7.056,- Sk, resp. o doplatok mzdy za mesiac apríl, vychádzali z platového dekrétu, v ktorom bola dohodnutá mzda 8.500,- Sk brutto, zo strany odporkyne bola vyplatená suma 1.008,- Sk, túto čiastku zohľadnili, a ňou požadovaná suma 7.056,- Sk je žalovaná ako suma brutto. Je pravdou, že v priebehu vedeného konania uvedený návrh zmenila, rozšírila ohľadne doplatku mzdy (na čl. 26 spisu), podaním zo dňa 8. 9. 2003 (došlé súdu 11. 9. 2003), v ktorom už žiadala, aby súd pri rozhodnutí o náhrade mzdy vychádzal z hrubej priemernej mzdy zamestnanca, ktorá podľa jej odhadu predstavuje 17.000,- Sk a po odpočítaní úhrady odporkyňou dňa 22. 5. 2002 v sume 1.008,- Sk mení svoj návrh zo dňa 22. 8. 2002 (ide o pôvodný návrh navrhovateľky na čl. 1 spisu) v tom zmysle, aby odporca jej bol zaviazaný uhradiť sumu 16.000,- Sk s 13 % úrokom z omeškania od 16. 5. 2002 do zaplatenia. I keď právna zástupkyňa navrhovateľky na pojednávaní dňa 23. 2. 2005 v rámci svojho prednesu na čl. 145 uvádza, že zo strany odporkyne navrhovateľke prináležia všetky nároky v zmysle platného Zákonníka práce, z obsahu spisu nevyplýva, že okrem nedoplatku za mesiac apríl 2002 by bola navrhovateľka kvalifikovaným zmeneným návrhom si uplatnila nárok na náhradu mzdy za ďalšie rozhodujúce obdobie, t. j. za obdobie po 25. 4. 2002.

Súd je viazaný návrhom účastníkov na začatie konania, tento návrh nesmie prekročiť, nemôže prisúdiť viac, než sa požaduje v žalobnom návrhu. V prejednávanej veci, podľa názoru odvolacieho súdu, nepostačilo konštatačné tvrdenie uvádzané v priebehu vedeného konania právnu zástupkyňou navrhovateľky, že navrhovateľke prislúchajú všetky mzdové nároky po období 3. 4. 2002, pokiaľ v priebehu vedeného konania konkrétny procesný návrh o priznanie týchto nárokov si navrhovateľka neuplatnila. Z týchto dôvodov odvolací súd mohol prijať jedine záver, že okresný súd správne v zmysle podaného návrhu na začatie konania ohľadne mzdových nárokov navrhovateľky za obdobie apríl 2002 konkrétne za vymedzené obdobie od 3. 4. 2002 do 25. 4. 2002 konal.

Ďalšou spornou otázkou medzi účastníkmi konania bolo určenie výšky nedoplatku náhrady mzdy. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom navrhovateľky, že súd pri ustálení výšky hrubej priemernej mesačnej mzdy mal vychádzať zo sumy 17.000,- Sk. Navrhovateľka v konaní neprodukovala, nepredložila taký listinný dôkaz, ktorý by preukázateľne, bez akýchkoľvek pochybností vyvolal opodstatnený záver o tom, že v zmysle predložených dôkazov poberala mzdu u odporkyne v sume 17.000,- Sk. Nepredložila okrem výplatných pásov (obsahujúce údaje dopísané ceruzkou neidentifikovanou osobou), ďalšie listiny, ktoré by bezpochyby preukázali vyplatenie náhrady mzdy v navrhovateľkou tvrdenej výške v rozhodnom období napr. na jej účet. Dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia neunesla. Okresný súd preto správne vychádzal z obsahu základného mzdového dokumentu, platového dekrétu zo dňa 3. 10. 2001, ktorým dohodnutá mzda medzi navrhovateľkou a zamestnávateľom – odporkyňou bola v sume 8.500,- Sk brutto mesačne. Za posudzované obdobie preukázateľne navrhovateľke odporkyňa zaplatila sumu 1.008,- Sk ešte pred začatím konania a v priebehu vedeného konania (dňa 15. 2. 2008) zaplatila aj zvyšok nedoplatku za mesiac apríl 2002 v sume 3.895,- Sk, vyplatenie náhrady mzdy odporkyňou za mesiac apríl 2002 v uvádzaných sumách navrhovateľka v konaní potvrdila. Z týchto dôvodov je opodstatnený záver, že odporkyňa navrhovateľke zaplatila náhradu mzdy podľa skutočne vykonanej práce v mesiaci apríl 2002...

Odvolací súd považuje za opodstatnené odvolanie odporkyne, smerujúce do výroku o trovách I. stupňového konania. Podľa názoru odvolacieho súdu je daný dôvod pri rozhodnutí o trovách prvostupňového konania aplikovať ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. a vychádzať z pomeru úspechu navrhovateľky v konaní, s vyhodnotením jej čistého úspechu.

Odvolačí súd s poukazom aj na zásadu dvojinštančnosti súdneho konania rozsudok okresného súdu vo výrokovej časti o trovách prvostupňového konania zrušil a vrátil v tejto časti vec na ďalšie konanie. Okresný súd ustáli pomer úspechu navrhovateľky a až po zistení jej čistého úspechu v konaní bude môcť rozhodnúť o náhrade trov konania. V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

Rozsudok okresného súdu odvolací súd zrušil aj v súvisiacej výrokovej časti – o povinnosti odporkyne zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh, keďže rozhodnutie okresného súdu o tejto otázke sa bude odvíjať od pomeru úspechu – neúspechu účastníkov v konaní.“

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je určená už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Z toho vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Z obsahu sťažnosti vzťahujúceho sa na túto časť vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s právnymi závermi všeobecných súdov, teda s ich interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v jej právnej veci.

V danej veci ústavný súd nezistil, že by napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 10 Co 7/2009 z 20. augusta 2009 bol svojvoľný a že by jeho právne závery zasahovali do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno v danom prípade skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal a rozhodoval v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia príslušných právnych predpisov podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Námietku sťažovateľky, že krajský súd prerokoval jej odvolanie bez nariadenia ústneho pojednávania, treba posudzovať s ohľadom na limity práva na súdnu ochranu ustanovené v čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy.

Konanie na krajskom súde bolo odvolacie konanie, na ktoré sa vzťahuje štvrtá časť prvá hlava § 201 až § 227 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V § 214 ods. 1

OSP sú taxatívne vymedzené prípady, keď predseda senátu odvoláciu súdu musí nariadiť pojednávanie (ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ak súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a OSP bez nariadenia pojednávania, ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem). V ostatných prípadoch môže odvolací súd o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Sťažovateľka žiadnu skutočnosť, ktorá by preukázala, že išlo o dôvody uvedené v § 214 ods. 1 písm. a) až c) OSP, nepreukázala a ani zo sťažnosti takéto dôvody nevyplývajú. Ústavný súd preto uzavrel, že krajský súd v danom prípade aplikoval § 214 OSP v súlade s čl. 51 ods. 1 ústavy, a preto nič nenasvedčuje tomu, že by mohlo jeho postupom dôjsť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že mohlo dôjsť k ich porušeniu. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. V nadväznosti na tento záver odmietol ústavný súd aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pretože absencia porušenia ústavnoprávnych princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti orgánu verejnej moci za porušenie práv

sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru (obdobne IV. ÚS 116/05, III. ÚS 218/08, IV. ÚS 108/09).

3. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Z citovaného ustanovenia dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné právne tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci *Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo* z 25. marca 1983).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (*Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu*, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, ods. 52). V okolnostiach prípadu však ústavný súd k takému záveru pri rozhodnutí krajského súdu nedospel.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu práva ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (IV. ÚS 36/04).

Skutočnosť, že sťažovateľka nebola v konaní pred krajským súdom (odvolacím súdom) úspešná, nie je podstatná, keďže účinnosť právnych prostriedkov nápravy pre účely čl. 13 dohovoru nezávisí na istote, že bude rozhodnuté v prospech sťažovateľky (napr. Vilvarajah a ďalší proti Spojenému kráľovstvu – 1991, Soering proti Spojenému kráľovstvu – 1989). Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu preto nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s možným porušením práva sťažovateľky mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo vzťahu k tej časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie čl. 13 dohovoru, tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľky nerozhodoval.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2010